

Ольга Галицан — кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки ДУ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна.

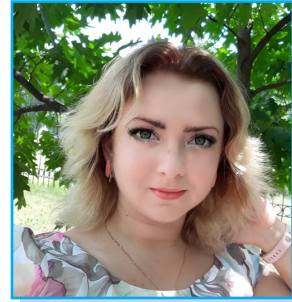
Коло наукових інтересів: дослідження теоретичних та практичних засад підготовки майбутніх учителів у вищій школі; теорії та технології формування професійної компетентності та педагогічної майстерності майбутніх фахівців-освітян.

e-mail: olgagalitsan@gmail.com

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-2542-649X>

інформаційно-інноваційної діяльності Одеської національної музичної академії імені А. В. Нежданової, доцент кафедри спеціального фортепіано ОНМА імені А. В. Нежданової, магістр публічного управління та адміністрування, експерт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, лауреат міжнародних конкурсів. Брала участь у розробленні Стандартів вищої освіти ступеня бакалавр та магістр для спеціальності 025 «Музичне мистецтво». Співатор освітніх програм зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» в ОНМА імені А. В. Нежданової, м. Одеса, Україна.

Коло наукових інтересів: проблеми мистецтвознавства, культурології, музикознавства, фортепіанного виконавства, забезпечення якості освітнього процесу в закладах вищої освіти мистецького спрямування, державне регулювання мистецької освіти, технології та інновації мистецької освіти.

Олена Хіль —

кандидат мистецтвознавства, проректор з науково-педагогічної роботи та управління освітнім процесом Одеської національної музичної академії імені А. В. Нежданової, доцент кафедри спеціального фортепіано ОНМА імені А. В. Нежданової, магістр публічного управління та адміністрування, експерт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, лауреат міжнародних конкурсів. Брала участь у розробленні Стандартів вищої освіти ступеня бакалавр та магістр для спеціальності 025 «Музичне мистецтво». Співатор освітніх програм зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» в ОНМА імені А. В. Нежданової, м. Одеса, Україна.

Яна Кириленко — кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу Київського університету імені Бориса Грінченка, член Національної всеукраїнської музичної спілки, м Київ, Україна.

Коло наукових інтересів: історія хорового концерту, театралізація та сценічна репрезентативність у концертно-хорових жанрах, хоровий театр як явище української музичної культури кінця ХХ – початку ХХІ ст. Авторка навчального посібника «Теоретичні та практичні засади диригентської підготовки», монографії «Театралізація в сучасному українському хоровому концерті: теорія і практика», електронного навчального курсу, методичних розробок та робочих програм з ансамблевого класу, вокально-ансамблевої практики, хорового аранжування, хорової літератури.

Коло наукових інтересів: історія хорового концерту, театралізація та сценічна репрезентативність у концертно-хорових жанрах, хоровий театр як явище української музичної культури кінця ХХ – початку ХХІ ст. Авторка навчального посібника «Теоретичні та практичні засади диригентської підготовки», монографії «Театралізація в сучасному українському хоровому концерті: теорія і практика», електронного навчального курсу, методичних розробок та робочих програм з ансамблевого класу, вокально-ансамблевої практики, хорового аранжування, хорової літератури.

e-mail: kirilenko.yanina@gmail.com

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-9823-3897>

УДК 378.

<https://doi.org/10.32405/2411-1317-2021-2-103-112>

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

У статті досліджено управління якістю вищої освіти в умовах євроінтеграційних процесів як один із важливих структурних елементів у системі закладів вищої освіти (ЗВО) України в сучасних міжнародних відносинах. Проаналізовано трактування сутності категорії «якість освіти» та досліджено основні характеристики і складові якості освіти, головну мету вищої освіти в Україні та основні реформи для покращання її якості в умовах

евроінтеграційних процесів. Досліджено основні пріоритетні напрями державної освітньої політики. Визначено, що головним підґрунтям евроінтеграційних процесів стає збереження загальноєвропейських культурних традицій. Метою роботи є дослідження управління якістю вищої освіти в умовах евроінтеграційних процесів і встановлення основних показників ефективності та результативності діяльності ЗВО. Для досягнення мети визначено такі завдання: у загальних рисах проаналізувати державне управління якістю вищої освіти в умовах евроінтеграційних процесів; проаналізувати сучасний стан нею; визначити основні характеристики та складові якості освіти; запропонувати превентивні заходи щодо реалізації заходів державного управління якістю вищої освіти в умовах евроінтеграційних процесів. При проведенні дослідження використано загальнонаукові й спеціальні методи дослідження, зокрема аналіз і синтез, порівняння, узагальнення та системно-структурний аналіз. У результаті проведеного дослідження встановлено, що основними показниками ефективності та результативності діяльності ЗВО є кількість здобувачів вищої освіти, показники масштабу діяльності, наукової діяльності, міжнародного визнання на основі рейтингових позицій в одному з міжнародних рейтингів та рівня зайнятості випускників за результатами моніторингу. Визначено, що система вищої освіти в Україні потребує негайної реформи для імплементації відповідних нормативно-правових актів з метою інтеграції до Європейської освітньої спільноти.

Ключові слова: управління; вища освіта; заклади вищої освіти (ЗВО); якість вищої освіти; евроінтеграційні процеси.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Ефективність діяльності закладів освіти та якість наданих освітніх послуг вважаються основною цільовою функцією системи освіти у всьому світі. У положеннях національної політики в галузі освіти визначено та імplementовано програми асекурації якості освітніх послуг, які позитивно впливають на розвиток освітньої галузі. Основною тенденцією вдосконалення системи освіти є зміщення пріоритету від максимальної економії державних витрат при наданні освітніх послуг до максимальної ефективності застосування задіяних ресурсів, і такий підхід є актуальним для освітніх закладів України.

У сучасних умовах прогресивний розвиток держави неможливий без постійного вдосконалення системи освіти і науки, що забезпечується працівниками у сфері освіти. У зв'язку з глобалізаційними процесами у світі формується потреба в соціально і професійно активному спеціалісті, котрий характеризується високим рівнем кваліфікації, професійною мобільністю, самостійністю, вмінням повсякчасно вдосконалювати фахові навички та реалізовувати подальше професійне зростання. Головними та визначальними завданнями закладів вищої освіти (ЗВО) на теперішньому етапі модернізації системи вищої освіти України є пошук форм її інтеграції з наукою і виробництвом, підвищення ролі та відповідальності фахівця, асекурація якості підготовки спеціалістів на рівні міжнародних вимог, зокрема зменшення розриву між рівнем теоретичних знань студентів та практичними навичками їх реалізації у процесі фахової діяльності. Конкурентоспроможні спеціалісти повинні володіти фаховими вміннями та навичками, що базуються на сучасних спеціальних знаннях відповідної галузі, та високим рівнем професійної кваліфікації, який ґрунтується на критичному мисленні та здатності використовувати теоретичні надбання на практиці, тому актуальним є дослідження особливостей управління якістю вищої освіти в умовах евроінтеграційних процесів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми. Тематику управління якістю вищої освіти в умовах євроінтеграційних процесів досліджують багато науковців. Ідеться про наукові праці щодо європейської освітньої політики (В. Г. Кремень, Ю. В. Ковбасюк, К. О. Ващенко, Ю. П. Сурмін, М. А. Ажажа), забезпечення та управління якістю освіти (Т. І. Шанскова), присвячені аналізу управління якістю вищої освіти в рамках євроінтеграційних процесів, які вплинули на генезис та становлення її якості та забезпечення результативної діяльності ЗВО.

Метою статті є дослідження управління якістю вищої освіти в умовах євроінтеграційних процесів та встановлення основних показників ефективності та результативності діяльності закладів вищої освіти.

Для досягнення мети визначено такі завдання: у загальних рисах проаналізувати державне управління якістю вищої освіти в умовах євроінтеграційних процесів; здійснити аналіз сучасного стану управління якістю вищої освіти; визначити основні характеристики та складові якості освіти; запропонувати превентивні заходи щодо реалізації заходів державного управління якістю вищої освіти в умовах євроінтеграційних процесів. Під час проведення дослідження використано загальнонаукові й спеціальні методи дослідження, зокрема аналіз і синтез, порівняння, узагальнення та системно-структурний аналіз.

Виклад основного матеріалу. Проголошення Україною вектора на європейську інтеграцію підштовхнуло до необхідності визначити принципи, методи та порядок реалізації європейських норм і правил управління економікою. Оскільки освіта є визначальним елементом існування та еволюції нації, трансформаційні процеси в цій галузі стали питанням часу. У розвинутих країнах постійна увага приділяється трансформації освітньої системи, яка під впливом науково-технічного та соціального прогресу повинна швидко реагувати на зміни та відповідно адаптуватися. З одного боку, освіта має бути доступною для всіх соціальних та етнічних верств населення, а з іншого боку, ключовим фактором її прогресу є комерційна складова, яка має форму цінних послуг. Адже плата за знання є потужним фактором створення надлишкової вартості. Тому знання та інвестиції в них є основним джерелом економічного зростання провідних країн [1].

Реформування системи освіти в Україні великою мірою позначилося на системі вищої освіти країни, у тому числі на системі управління освітою та її якості. Вітчизняні й міжнародні науковці сформулювали чимало трактувань поняття «якість освіти», серед яких найбільш влучними, на нашу думку, є:

- 1) соціальна категорія, що визначає стан і результативність процесу освіти в суспільстві, його відповідність потребам і очікуванням суспільства у розвитку й формуванні громадянських, побутових та професійних компетенцій особистості [2, с. 98];
- 2) сукупність властивостей та характеристик освітнього процесу, що надають йому спроможність формувати такий рівень професійної та громадянської компетентності, який задовольняє потреби суспільства;
- 3) процес досягнення характеристик, які відповідають освітнім стандартам.

Отже, якісною освітою вважається така, за якої помітні наукові досягнення всіх учасників педагогічної взаємодії, як і викладачів, так і студентів. Основними характеристиками якості освіти є внутрішні та зовнішні, що описують освітній процес, його результат і систему освіти загалом. Ці характеристики необхідні у зв'язку з тим, що оцінка якості освіти має як утилітарний вимір, так і вимір, пов'язаний з розвитком інтелекту, компетентності й творчого потенціалу студента (рис. 1) [3, с. 57].

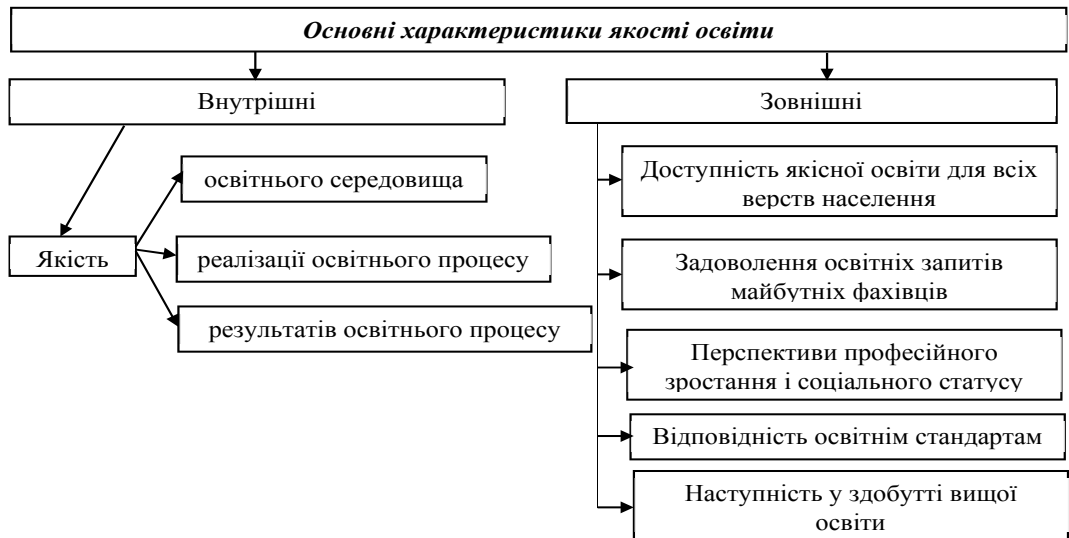

Рис. 1. Основні характеристики якості освіти

Побудовано на основі джерела: [3, с. 57].

До основних складових якості освіти, зокрема у ЗВО, відносять: якість цінностей, цілей і норм; якість умов; якість навчально-виховного процесу та результату освіти (рис. 2). У структурному плані вона становить сукупність якостей освітніх систем різного рівня, що реалізуються у ЗВО, кожна з яких розглядається як підсистема якості:

- якість освітньої системи ЗВО в цілому;
- якість освітніх систем, що реалізуються інститутами й факультетами, що входять до складу університету;
- якість освітньої системи, реалізованої на кафедрі;
- якість викладання окремих дисциплін;
- якість навчальної діяльності студента.

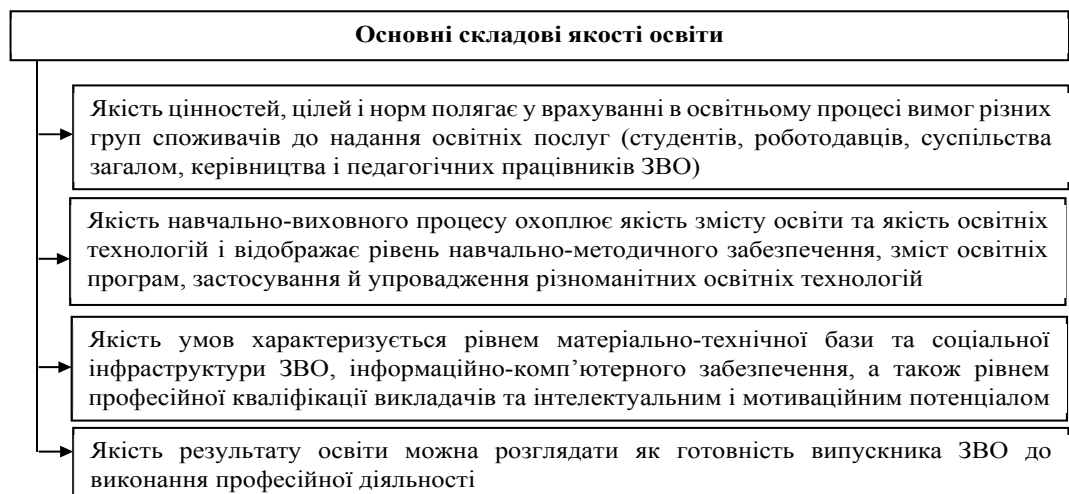

Рис. 2. Основні складові якості освіти

Побудовано на основі джерела: [2, с. 99].

Якість освітньої системи вищого рівня складається з якості освітніх систем нижчих рівнів, що входять до неї. Забезпечення якості професійної підготовки фахівця на різних рівнях освітніх систем синтезується через якість цілепокладання; якість освітніх програм; якість кадрового та наукового потенціалів викладачів, задіяних у навчальному процесі; якість студентів (на вході навчального закладу абітурієнтів, на виході – випускників); якість засобів освітнього процесу (матеріально-технічної та експериментальної бази, навчально-методичного забезпечення); якість освітньої технології. Відповідно до процесного підходу до організації управління виникає необхідність реалізації всієї сукупності функцій управління якістю освіти щодо забезпечення її ефективності. Ця сукупність функцій відображає стадії процесу управління або його процесуальну структуру, де в такому разі можуть виконуватися функції цілепокладання, інформаційна, прогнозування, прийняття рішень, організаційна, комунікаційна, контрольно-оцінна [2, с. 99].

Ефективність та результативність управління якістю вищої освіти визначається за допомогою показників, що не мають прямого стосунку до навчальної діяльності, таких як наявність планів, процедур, кількості та кваліфікації персоналу, співвідношення студентів та персоналу чи різні результати щодо рівня зайнятості, рівня їхньої заробітної плати тощо [4, с. 55]. Отже, в Україні основними показниками ефективності та результативності діяльності ЗВО, що фінансуються з державного бюджету, є:

- кількість здобувачів вищої освіти, які навчаються на бюджетній основі, відповідно до індексованого рівня вищої освіти;
- показник масштабу діяльності, що залежить від фактичної кількості здобувачів вищої освіти, котрі навчаються на основі бюджетного фінансування;
- показник наукової діяльності, який залежить від доходу спеціального фонду за результатами науково-технічних робіт за проектами міжнародного співробітництва, результатами науково-технічних робіт за господарськими контрактами та результатами надання наукових послуг для одного науково-педагогічного робочого місця в середньому за попередні три календарні роки;
- показник міжнародного визнання на основі рейтингових позицій в одному з міжнародних рейтингів (QS World University Rankings, The Times Higher Education World University Rankings або Academic Ranking of World University) [8, с. 1238];
- рівень зайнятості випускників за результатами моніторингу.

Підхід, упроваджений Міністерством освіти і науки України щодо державного фінансування витрат університетів [5], з одного боку, є суто комерційним, а з іншого – стримує створення електронного університету [6, с. 1635], тобто гальмує сучасну тенденцію виходу університету у світовий освітній простір із комерціалізацією матеріалів, що розробляються для широкого кола здобувачів освіти. Окремо слід зазначити, що публічний рейтинг університетів не дає відповіді на запитання, які спеціальності, факультети, університетські кафедри стали основою для збереження або збільшення фінансування, тож для зацікавлених сторін питання якості вищої освіти за спеціальностями та освітніми програмами університетів залишається без відповіді (такі висновки отримали під час дослідження Дж. Гердін (J. Gerdin) та Х. Енглунд (H. Englund) [7, с. 1111]).

Цей підхід більше пов'язаний з економією бюджетних коштів, але не з підвищенням ефективності систем та процедур оцінювання якості вищої освіти після відмови від традиційної стандартизації системи (розроблення, впровадження та використання єдиних освітніх стандартів для університетів). Використання показників, пов'язаних із фінансуванням, сформованих самими ЗВО, може бути цілком рентабельним, але ця процедура більше стосується державних цілей, які виходять за рамки оцінки якості вищої освіти. У цьому плані ця якість у контексті державного управління забезпечує: інформування зацікавлених сторін на основі регулярних звітів; підвищення відкритості, зрозумілості, підзвітності використання державних коштів; зменшення видатків державного бюджету на вищу освіту; дерегуляцію систем вищої освіти; встановлення тісних зв'язків між університетами й економічним розвитком; розвиток міжнародної конкуренції серед ЗВО [8, с. 1238].

Вища освіта дає можливість отримати роботу з вищим рівнем заробітної плати, відповідно до освітнього профілю зарплату, більшу за середню, отримували лише українські працівники з вищою освітою. Усі інші освітні рівні забезпечують значно меншу винагороду, проте майже немає різниці в розмірі погодинної заробітної плати між працівниками з професійно-технічною та середньою освітою. З огляду на викладене система вищої освіти потребує негайної реформи для імплементації відповідних нормативно-правових актів задля інтеграції до Європейської освітньої спільноти. Метою реформаційного процесу є створення привабливої та конкурентоспроможної національної системи вищої освіти в Україні, інтегрованої до Європейського простору вищої освіти та Європейського дослідницького простору (таблиця).

Таблиця

Реформи у системі вищої освіти

Реформа	Сутність
Право на доступ до вищої освіти	Створення умов для рівного доступу людей до якісної вищої освіти відповідно до Конституції України. Закон України "Про вищу освіту" забезпечує правову основу для визнання результатів зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) на базі повної загальної середньої освіти для конкурсного відбору кандидатів на вищу освіту
Забезпечення гарантування якості вищої освіти	Створення системи постійного вдосконалення якості вищої освіти, яка відповідає вимогам та стандартам Європейського простору вищої освіти
Інтеграція вищої освіти та наукових досліджень	Сприяння науково-дослідним установам вищої освіти, упровадженню викладання на основі результатів досліджень та розробленню докторських програм, шляхом поліпшення відповідного змісту вищої освіти та рівня дослідницької компетентності здобувачів вищої освіти
Забезпечення автономії ЗВО	Розширення академічної, організаційної, фінансової та частково інституційної автономії ЗВО, які отримують більш гарантовані права власності
Фінансування вищої освіти	Підвищення ефективності державних витрат на вищу освіту без суттєвого збільшення їхньої частки у зведеному державному бюджеті для задоволення потреб суспільства
Удосконалення структури системи вищої освіти	Структурний розвиток вищої освіти в Україні шляхом приведення структури вищої освіти у відповідність до Болонського процесу та критеріїв Міжнародної стандартної класифікації освіти
Інтеграція в освітню та дослідницьку сферу	Забезпечення реального входження національної системи вищої освіти у світову освітню та наукову спільноту шляхом її інтернаціоналізації, досягнення належного рівня відкритості, прозорості та інституційного розвитку
Професійний розвиток працівників ЗВО	Формування нового покоління вчених, яке із самого початку відповідає сформульованим вище умовам, а також перетворення свідомості та вдосконалення нових підходів щодо власної професійної діяльності поточного викладацького складу
Вища освіта як фактор підвищення конкурентоспроможності національної економіки.	Забезпечення підготовки кваліфікованих спеціалістів для ринку праці, забезпечення інноваційної освіти та розвитку економіки, тому ЗВО потрібно готувати студентів відповідно до вимог ринку праці

Складено на основі джерела: [9].

Отже, основною метою вищої освіти в Україні є підготовка конкурентоспроможного людського капіталу для високотехнологічного та інноваційного розвитку країни, самореалізації індивідів, задоволення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих спеціалістах [1].

Модернізація вітчизняної вищої освіти, наближення її до європейських стандартів передбачають розвиток державно-громадської моделі управління системи освіти. Мають змінитися й функції місцевих органів державного управління освітою: замість безпосереднього управління навчальними закладами вони будуть насамперед здійснювати контроль-но-наглядові функції, педагогічний нагляд, надання методичної допомоги органам управління освітою. Має зрости їхня роль як органів, відповідальних за якість освіти, ініціювання і координацію викладацьких новацій, діагностування методичної діяльності ЗВО [10, с. 97].

Пріоритетним напрямом державної освітньої політики є формування механізму державного управління якістю освіти, обов'язковими складниками якого виступають: національна система моніторингу якості освіти, запровадження інституту незалежного оцінювання досягнутих результатів функціонування освітньої галузі тощо. Упровадження європейських стандартів якості освіти у ЗВО України має сприяти підвищенню конкурентоспроможності та працевлаштуванню випускників як першочергового завдання у подоланні дисбалансу на ринку праці та економічної нестабільності в цілому. Реформування системи державного управління освітою має відбуватися в комплексі з реформою публічної адміністрації в Україні [11, с. 84].

Оскільки підґрунтям євроінтеграційних процесів стає збереження загальноєвропейських культурних традицій через взаємопроникнення багатьох видів мистецтв, спорідненість та полікультурність із країнами Європи. Спільність історичних подій, розвитку мистецтва та культурних надбань сприяють соціокультурній близькості між різними країнами та народами [12, с. 126].

Приєднання України до грантової програми ЄС «Креативна Європа» створило передумови для участі в одній з найвагоміших програм ЄС культурно-гуманітарного спрямування, що надає додаткові стимули й можливості, зокрема фінансові, для розвитку національної галузі культури та креативних індустрій, заохочує тісне співробітництво між культурними інституціями різних країн Європи, створюючи таким чином підґрунтя для повноцінної інтеграції в європейський гуманітарний простір [13].

Євроінтеграцію української культури, зокрема естрадного музичного мистецтва, можна було спостерігати ще наприкінці ХХ ст. Пісня М. Леонтовича «Щедрик» стала не тільки українською класикою і народною, а набула світового характеру, насамперед європейського. Чи не в кожній європейській країні вважають, що це їхня музика, і не знають автора [14, с. 23].

Беручи до уваги активну підтримку Україною європейського вектора гуманітарного розвитку, перед культурною та освітньою спільнотою постає багато питань, зокрема, що таке «європейські стандарти», які особливості культурної й освітньої політики ЄС є для нашої держави стратегічно важливими та які механізми мають бути прописаними в національній культурній та освітній стратегії для успішної інтеграції українського культурного та освітнього простору в європейський контекст.

Висновки та перспективи подальших досліджень. На підставі проведеного дослідження можна дійти висновку, що в умовах інтенсифікації євроінтеграційних процесів управління якістю вищої освіти набуває дедалі більшої актуальності. Встановлено важливість розвитку галузі освіти та послідовної державної освітньої політики, сконцентрованої на отриманні якісно нового результату в галузі освіти, який відповідав би стану та тенденціям світового освітнього суспільства й загально визнаним міжнародним і європейським стандартам у цій сфері. Виявлено, що розроблення державної освітньої політики в Україні має передбачати той факт, що всі проблеми, пов'язані з правовим регулюванням (формуван-

ня освітнього законодавства, розроблення правових засобів та організаційних заходів задля забезпечення якісних освітніх послуг), повинні вирішуватися цілісно. Пріоритетним напрямом державної освітньої політики є формування механізму державного управління якістю освіти, обов'язковими складниками якого виступають національна система моніторингу якості освіти, запровадження інституту незалежного оцінювання досягнутих результатів функціонування освітньої галузі.

Державна освітня політика повинна реалізовуватися поетапно на засадах дотримання організаційних, правових та економічних принципів. На першому етапі реалізації державної освітньої політики необхідно послідовно визначити нагальні проблеми в системі функціонування освітніх закладів та управління якістю вищої освіти, а на другому – імплементувати вдосконалену нормативно-правову базу задля надання якісних освітніх послуг.

Отримані результати дослідження можуть бути використані для вдосконалення системи державного управління якістю вищої освіти в умовах євроінтеграційних процесів, що дасть змогу стимулювати інноваційну й освітню діяльність та підвищити рівень надання освітніх послуг населенню та підвищити поточну якість вищої освіти.

Використані джерела

- [1] Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII // Відомості Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
- [2] Шанскова Т. І. Сучасні пріоритети управління якістю освіти закладів вищої освіти: кафедральний рівень // *Парадигмальна модель керівника сфери освіти у контексті євроінтеграційних процесів* : Матеріали міжнародного форуму управлінської діяльності (18 – 19 травня 2019 р. м. Тернопіль). Тернопіль: КРОК, 2019. С. 98 – 103.
- [3] *Вища освіта України і Болонський процес* : [навчальний посібник / за ред. В. Г. Кременя]. Тернопіль, 2004. 384 с.
- [4] Stensaker V. Quality assurance and the battle for legitimacy – discourses, disputes and dependencies, *Higher Education Evaluation and Development*, 2018, vol. 12 (3\2), pp. 54-62. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://doi.org/10.1108/HEED-10-2018-0024>.
- [5] Про Державний бюджет України на 2020 рік : Закон України від 13.04.2020 № 553-IX // Відомості Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/294-20#Text>.
- [6] Ismail R., Safieddine F. and Jaradat A. E-university delivery model: handling the evaluation process, *Business Process Management Journal*, 2019, vol. 25 №. 7, pp. 1633-1646. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://doi.org/10.1108/BPMJ-10-2018-0281>.
- [7] Gerdin J. and Englund H. Contesting commensuration: public response tactics to performance evaluation of academia, *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 2019, vol. 32 №. 4, pp. 1098-1116.
- [8] Kalashnikova T., Salun M., Katan L., Marenych T. Edu-business: prerequisites for commercial quality management in Ukrainian higher education, *International Journal for Quality Research*, 2020, vol. 14(4), pp. 1235–1244. [Електронний ресурс]. Доступно: DOI: 10.24874/IJQR14.04-16.
- [9] Khmurova V., Topenko Ju. The reform of higher education in Ukraine in the context of European Integration. V Міжнародна науково-практична конференція Ефективність організаційно - економічного механізму інноваційного розвитку вищої освіти України. *Вісник КНУТД. Серія «Економічні науки»*. 2015. С. 115-123.
- [10] Ажажа М. А. Напрями державного управління модернізацією освіти в контексті євроінтеграції України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 8. С. 94–99.
- [11] *Модернізація державного управління та європейська інтеграція України*: наук. доп. / Авт. кол.: Ю.В. Ковбасюк, К.О. Ващенко, Ю.П. Сурмін та ін.; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Ю.В. Ковбасюка. К.: НАДУ, 2013. 120 с.
- [12] Стрельцова С. Інтеграція творчості художника О. Денисенка в Європейський культурний простір. *Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір* : матеріали IV міжнар. наук. конф.

молодих вчених, аспірантів та магістрів, 3-4 лист. 2020 р. М-во культ. України; Нац. акад. кер. кадрів культ. і мистец. Київ: НАКККіМ, 2020, с.126-127.

- [13] Щур Н. О. Глокалізаційні процеси економічної та культурної сфери як базис суспільного розвитку. *Наукові перспективи*. 2020. №3 (3). [Електронний ресурс]. Доступно: [https://doi.org/10.32689/2708-7530-2020-3\(3\)-60-74](https://doi.org/10.32689/2708-7530-2020-3(3)-60-74).
- [14] Дружинець М. Європейський вимір в естрадному музичному мистецтві: інтерв'ю-опитування. *Культурно-мистецькі обрії*: зб. наукових праць / за заг. ред. К. І. Станіславської. Вип. 3. Київ: НАКККіМ, 2017. С. 23-25.

References

- [1] Pro osvitu: Zakon Ukrainy vid 05.09.2017 № 2145-VIII // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. [Online]. Available: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/322-08/page5> [in Ukrainian].
- [2] Shanska T.I. Suchasni priorityty upravlinnia yakistiu osvity zakladiv vyschoi osvity: kafedralnyi riven // *Paradyhmalna model kerivnyka sfery osvity u konteksti yevrointehratsiinykh protsesiv* : Materialy mizhnarodnoho forumu upravlinskoj diialnosti (18 – 19 travnia 2019 r. m. Ternopil). Ternopil: KROK, 2019, [in Ukrainian].
- [3] Kremeny V.G. *Vyshcha osvita Ukrainy i Bolonskyi protses* : [navchalnyi posibnyk / za red. V. H. Kremenia]. Ternopil, 2004. [in Ukrainian].
- [4] Stensaker B. Quality assurance and the battle for legitimacy – discourses, disputes and dependencies, *Higher Education Evaluation and Development*, 2018, Vol. 12, №. 2, pp. 54-62. [Online]. Available: <https://doi.org/10.1108/HEED-10-2018-0024> [in English].
- [5] Pro Derzhavnyi biudzheth Ukrainy na 2020 rik : Zakon Ukrainy vid 13.04.2020 № 553-IX // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. [Online]. Available: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/294-20#Text> [in Ukrainian].
- [6] Ismail R., Safieddine F. and Jaradat A. E-university delivery model: handling the evaluation process, *Business Process Management Journal*, 2019, Vol. 25, №. 7, pp. 1633-1646. [Online]. Available: <https://doi.org/10.1108/BPMJ-10-2018-0281> [in English].
- [7] Gerdin J. and Englund H. Contesting commensuration: public response tactics to performance evaluation of academia, *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 2019, Vol. 32 No. 4, pp. 1098-1116 [in English].
- [8] Kalashnikova T., Salun M., Katan L., Marenych T. Edu-business: prerequisites for commercial quality management in Ukrainian higher education, *International Journal for Quality Research*, 2020, vol. 14(4), pp. 1235–1244. [Online]. Available: DOI: 10.24874/IJQR14.04-16 [in English].
- [9] Khmurova V., Topenko Yu. The reform of higher education in Ukraine in the context of European Integration”, *V Mizhnarodna nauково-praktychna konferentsiia Efektyvnist orhanizatsiino - ekonomichnoho mekhanizmu innovatsiinoho rozvytku vyschoi osvity Ukrainy, Visnyk KNUTD, Seriia «Ekonomichni nauky»*, 2015, pp. 115-123 [in English].
- [10] Azhazha M. Napriamy derzhavnoho upravlinnia modernizatsiieiu osvity v konteksti yevrointehratsii Ukrainy, *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, 2018, vol. 8, pp. 94–99 [in Ukrainian].
- [11] Kovbasiuk Yu.V., Vashchenko K.O., Surmin Yu.P. and others, *Modernizatsiia derzhavnoho upravlinnia ta yevropeiska intehratsiia Ukrainy*: nauk. dop. / Avt. kol.: Yu.V. Kovbasiuk, K.O. Vashchenko, Yu.P. Surmin ta in.; za zah. red. d-ra nauk z derzh. upr., prof. Yu.V. Kovbasiuka. K.: NADU, 2013. 120 s. [in Ukrainian].
- [12] Streltsova S. Intehratsiia tvorchosti khudozhnyka O. Denysenka v Yevropeyskyi kulturnyi prostir. *Kultura i mystetstvo: suchasnyi naukovyi vymir* : materialy IV mizhnar. nauk. konf. molodykh vchenykh, aspirantiv ta mahistriv, 3-4 lyst. 2020 r. М-во kult. Ukrainy; Nats. akad. ker. kadriv kult. i mystets. Kyiv: НАКККіМ, 2020, pp.126-127. [in Ukrainian].
- [13] Shchur N.O. Hlokalizatsiini protsesy ekonomichnoi ta kulturnoi sfery yak bazys suspilnoho rozvytku, *Naukovi perspektivy*, 2020, vol. 3 (3), [Online]. Available: [https://doi.org/10.32689/2708-7530-2020-3\(3\)-60-74](https://doi.org/10.32689/2708-7530-2020-3(3)-60-74) [in Ukrainian].
- [14] Druhynets M. Yevropeyskyi vymir v estradnomu muzychnomu mystetstvi: interv'iu-opytuvannia. *Kulturno-mystetski obrii*: zb. naukovykh prats / za zah. red. K. І. Stanislavskoi. Vyp. 3. Kyiv: НАКККіМ, 2017, vol. 3, pp. 23-25 [in Ukrainian].

Ольга Галицян, кандидат педагогических наук, доцент кафедры педагогики ГУ «Южноукраинский национальный педагогический университет имени К. Д. Ушинского», г. Одесса, Украина.

Елена Хиль, кандидат искусствоведения, доцент, проректор Одесской национальной музыкальной академии имени А. В. Неждановой, г. Одесса, Украина.

Яна Кириленко, кандидат искусствоведения, доцент кафедры академического и эстрадного вокала Киевского университета имени Бориса Гринченко, г. Киев, Украина.

УПРАВЛЕНИЕ КАЧЕСТВОМ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ В УСЛОВИЯХ ЕВРОИНТЕГРАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ

В статье исследовано управление качеством высшего образования в условиях интеграционных процессов как один из важных структурных элементов в системе высших учебных заведений Украины в современных международных отношениях. Проанализированы трактовки сущности категории «качество образования», основные характеристики и составляющие качества образования, основные показатели эффективности и результативности деятельности высших учебных заведений. Определены главная цель высшего образования в Украине и основные реформы для улучшения его качества в условиях евроинтеграционных процессов. Исследованы основные приоритетные направления государственной образовательной политики. Определено, что главным основанием евроинтеграционных процессов становится сохранение общеевропейских культурных традиций.

Ключевые слова: управление; высшее образование; высшие учебные заведения; качество высшего образования; евроинтеграционные процессы.

Halitsan Olha, Associate Professor of the Department of Pedagogy of the State Institution "South Ukrainian K. D. Ushynskiy National Pedagogical University", Odessa, Ukraine

Khil Olena, Vice Rector, PhD, Associate Professor of the Odessa National A.V. Nezhdanova Academy of Music, Odessa, Ukraine

Kyrylenko Yana, PhD, Associate Professor at the Department of Academic and Pop Vocal of the Borys Hrinchenko Kyiv University, Kyiv, Ukraine

QUALITY MANAGEMENT OF HIGHER EDUCATION IN THE CONDITIONS OF EUROPEAN INTEGRATION PROCESSES

The paper studies the quality management of higher education in the context of European integration processes as one of the important structural elements in the system of higher education institutions of Ukraine in modern international relations. The interpretation of the essence of the category "quality of education" is analyzed and the main characteristics and components of the quality of education are investigated. The main goal of higher education in Ukraine and the main reforms to improve the quality of higher education in the context of European integration processes are analyzed. The main priority directions of the state educational policy are investigated. It is determined that the main basis of European integration processes is the preservation of European cultural traditions. The aim of the work is to study the quality management of higher education in the context of European integration processes and to establish the main indicators of efficiency and effectiveness of higher education institutions. To achieve this goal, the following tasks have been identified: in general, to analyze the state management of the quality of higher education in the context of European integration processes; to analyze the current state of quality management in higher education; identify the main characteristics and components of the quality of education; to propose preventive measures for the implementation of measures of state management of the quality of higher education in the context of European integration processes. General scientific and special research methods were used in the research, in particular analysis and synthesis, comparison, generalization and system-structural analysis. As a result of the study it was found that the main indicators of efficiency and effectiveness of higher education institutions are the number of applicants for higher education, the scale of activity, research performance, international recognition based on ranking positions in one of the international rankings and the level of employment of graduates. It is determined that the system of higher education in Ukraine needs immediate reform for the implementation of relevant regulations for integration into the European educational community.

Keywords: management, higher education, institutions of higher education, quality of higher education, European integration processes.